

การบิฮาน

[ไทย – Thai – تايلاندي]

มุหัมมัด บิน อิบรอฮีม อัตตุวัยญีรีย

แปลโดย : ยูซุฟ อนูบักรุ

ผู้ตรวจทาน : พัยซอล อับดุลฮาดี

ที่มา : หนังสือมุกตะศ็อร อัลฟีกฮิล อิสลามีย

2010 - 1431

islamhouse.com

﴿النذر﴾

« باللغة التايلاندية »

الشيخ محمد بن إبراهيم التويجري

ترجمة: يوسف أبو بكر

مراجعة: فيصل عبدالهادي

المصدر: كتاب مختصر الفقه الإسلامي

2010 - 1431

islamhouse.com

การบนบาน

การบนบาน หมายถึง การที่บุคคลผู้บรรลุดศาสนาจะมีสติสัมปชัญญะ สมครใจ ได้บังคับตัวเองต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งมิใช่เป็นสิ่งจำเป็นของบทบัญญัติ โดยการกล่าวด้วยวาจาที่บ่งชี้ถึงเรื่องนั้น

บทบัญญัติว่าด้วยการบนบาน

การบนบานเป็นสิ่งที่ถูกบัญญัติในสิทธิของผู้ที่รู้ตัวว่ามีความสามารถที่จะกระทำตามที่บนบานไว้ได้

และการบนบานจะเป็นเรื่องน่าตำหนิ (มักรูฮฺ) ต่อบุคคลที่รู้ตัวว่าไม่สามารถจะกระทำตามที่บนบานไว้ได้

ดังนั้นการบนบานไม่เป็นเรื่องที่น่าสรรเสริญ และบางครั้งอาจมีอุปสรรคในการที่จะกระทำตามคำบนบาน ดังนั้นมันจะติดตามมาด้วยความผิดหรือเป็นบาป ผู้บนบานเป็นผู้ที่วางเงื่อนไขไว้กับอัลลอฮ์โดยที่เขาจะทดแทนตามที่บนบานเอาไว้หากว่าเขาได้รับตามความต้องการ และหากเขาไม่ได้รับตามความต้องการเขาก็จะไม่กระทำ และอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงร่ำรวย เพียงพอจากปวงบ่าวและการเคารพภักดีของพวกเขา

บทบัญญัติว่าด้วยการบนบานต่อสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮ์

การบนบานเป็นการเคารพภักดี (อิบาดะฮฺ) ชนิดหนึ่ง ไม่อนุญาตให้บนบานต่อสิ่งอื่นนอกเหนือจากอัลลอฮ์ เพราะว่าเป็นการให้ความยิ่งใหญ่กับผู้ที่ถูกบนบานและแสดงถึงความใกล้ชิดต่อพระองค์ ดังนั้นผู้ใดที่บนบานต่อสิ่งอื่น อาทิเช่น กุโบร มะลาอิกะฮฺ นบี หรืออะลียุแน่แท้เขาได้ตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์เป็นชริกใหญ่ และการบนบานก็ถือว่าเป็นโมฆะไม่จำเป็นต้องรักษาคำบนบาน

บุคคลที่ถือว่าการบนบานของเขานั้นถูกต้อง

การบนบานจะไม่นับว่าเป็นสิ่งถูกต้องสมบูรณ์นอกจากต้องมาจากคนที่บรรลุดศาสนาจะมีสติสัมปชัญญะ สมครใจ เป็นมุสลิม หรือเป็นผู้ปฏิเสธ

ประเภทของการบนบาน

การบนบานแบ่งออกเป็น 6 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. การบนบานโดยทั่วไป เช่น เขากล่าวว่า ฉันขอบนบานหากฉันได้กระทำการนั้นสิ่งนี้ และเขาก็ได้กระทำ ดังนั้นจำเป็นที่เขาต้องจ่ายค่าชดเชย (กัฟฟาเราะฮฺ)

2. การบนบานโดยโกรธเคืองหรือด้วยความโกรธ หมายถึง การบนบานที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขมีเจตนาว่าจะไม่กระทำ แบนมัน รับรอง หรือใส่ร้าย เช่น เขากล่าวว่า หากฉันพบกับท่านจำเป็นที่ฉันจะต้องทำหัจญ์ ฉะนั้นให้เขาเลือกกระหว่างที่จะกระทำตามคำบนบานหรือจะจ่ายกัฟฟาเราะฮฺ

3. การบนบานในการกระทำการที่อนุญาต (มูบาหฺ) เช่น เขาบนบานว่าจะใส่เสื้อผ้า หรือขี่สัตว์(พาหนะ) หรือทำนองเดียวกันนี้ ฉะนั้นให้เขาเลือกกระหว่างที่จะกระทำหรือจะจ่ายกัฟฟาเราะฮฺ

4. การบนบานในสิ่งที่น่ารังเกียจ (มักรูฮฺ) เช่น บนบานเกี่ยวกับการหย่าร้าง หรือทำนองเดียวกันนี้ ดังนั้นส่งเสริมให้จ่ายกัฟฟาเราะฮฺและอย่าได้กระทำตามที่เขาบนบานเอาไว้

5. การบนบานในการกระทำการฝ่าฝืน เช่น บนบานว่าจะฆ่าคน จะดื่มสุรา จะทำผิดประเวณี (ซีน่า) จะถือศีลอดในวันอีด การบนบานในลักษณะนี้ถือว่าไม่ถูกต้องและเป็นที่ต้องห้ามที่จะไปกระทำ จำเป็นที่เขาจะต้องจ่ายกัฟฟาเราะฮฺ เนื่องจากท่านนบี อะลียฮิตศอลาตุวัสลามกล่าวว่า

«لَا نَذْرَ فِي مَعْصِيَةٍ، وَكَفَّارَةٌ لِّكَفَّارَةِ يَمِينٍ»

ความหมาย: “ไม่มีการบนบานในสิ่งที่เป็นการฝ่าฝืน และการไถ่ถอนมันก็คือการไถ่ถอนการสาบาน” (บันทึกโดยอบูดาอูด หมายเลขหะดีษ 3290 และอัตติรมิซียู หมายเลขหะดีษ 1524)

6. การบนบานในเรื่องที่เป็นการกัฎีต่ออัลลอฮฺ ไม่ว่าจะเป็นการบนบานโดยทั่วไป เช่น จะทำละหมาด ถือศีลอด ฮัจญ์ อุมเราะฮฺ เอียะติกาฟ ฯลฯ โดยมีเจตนาแสดงถึงการใกล้ชิดต่ออัลลอฮฺ การบนบานในทำนองนี้จำเป็นต้องปฏิบัติให้สมบูรณ์

หรือการบนบานที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไข เช่น เขากล่าวว่า หากอัลลอฮฺให้ฉันหายป่วยหรือหากอัลลอฮฺให้ฉันได้รับกำไรจากทรัพย์สิน เพื่ออัลลอฮฺแล้วฉันจะบริจาคหรือฉันจะถือศีลอด หรือทำนองเดียวกันนี้ ดังนั้นเมื่อเมื่อมีเงื่อนไขครบตามที่ได้บนบานไว้จำเป็นที่เขาต้องปฏิบัติให้สมบูรณ์ เพราะการปฏิบัติตามคำบนบานให้สมบูรณ์ถือว่าเป็นอิบาดะฮฺจำเป็นที่ต้องปฏิบัติและอัลลอฮฺได้ยกย่องสรรเสริญบรรดาผู้ศรัทธาที่พวกเขารักษาการบนบานให้ครบถ้วนสมบูรณ์

1. อัลลอฮฺตะอะลาตรัสว่า

﴿يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا﴾ [الإنسان/7].

ความหมาย: “พวกเขาปฏิบัติตามคำสาบานและกลัวต่อวันหนึ่งซึ่งความชั่วร้ายของมันจะกระจายไปทั่ว” (อัลอินซาน : 7)

2. อัลลอฮฺตะอะลาตรัสว่า

﴿وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ﴾ [البقرة/270].

ความหมาย : “และสิ่งบริจาคใดก็ตามที่พวกเขาใช้จ่ายบริจาคไป หรือการบนบานใดก็ตามที่พวกเขาได้บนบานไว้ นั่น แท้จริงอัลลอฮฺทรงรอบรู้ดีและสำหรับบรรดาผู้อธรรมย่อมไม่มีผู้ให้การช่วยเหลือ” (อัลบะเกาะเราะฮฺ : 270)

3. จากอาอิชะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา จากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า

«مَنْ نَذَرَ أَنْ يُطِيعَ اللَّهَ فَلْيُطِعْهُ، وَمَنْ نَذَرَ أَنْ يَعْصِيَهُ فَلَا يَعْصِهِ».

ความว่า : “ผู้ใดได้บนบานว่าจะภักดีต่ออัลลอฮฺตั้งนั้นเขาก็จงภักดีต่อพระองค์ ผู้ใดได้บนบานว่าจะฝ่าฝืนต่ออัลลอฮฺตั้งนั้นเขาอย่าได้ฝ่าฝืนต่อพระองค์” (บันทึกโดยอัลบุคอรียฺ หมายเลขหะดีษ 6696)

ผู้ที่ได้บนบานในเรื่องจะภักดีต่ออัลลอฮฺและเขาได้เสียชีวิตก่อนที่ได้กระทำ จงให้ทายาทของเขาเป็นผู้ที่กระทำแทน

บทบัญญัติว่าด้วยผู้ที่อ่อนแอไม่สามารถทำตามที่บนบานได้

ผู้ที่ได้บนบานในเรื่องจะภักดีต่ออัลลอฮฺภายหลังเขาไม่สามารถที่ปฏิบัติตามที่บนบานได้ตั้งนั้นให้เขาจ่ายกัฟฟาเราะฮฺของการสาบาน และเป็นเรื่องที่น่าตำหนิแก่เขาที่จะไปบนบานเนื่องจากคำกล่าวของอิบนุอุมัร เราะฎิยัลลอฮุอันฮูมา

لقول ابن عمر رضي الله عنهما: نهى النبي ﷺ عن النذر وقال:

«إِنَّهُ لَا يَرُدُّ شَيْئًا وَلَكِنَّهُ يُسْتَخْرَجُ بِهِ مِنَ الْبَخِيلِ».

ความหมาย ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ห้ามการบนบานโดยกล่าวว่า “แท้จริงมัน (การบนบาน) ไม่ได้ให้สิ่งใดแต่ทว่ามันถูกเอาออกมาจากผู้ตระหนี่” (บันทึกโดยอัลบุคอรียฺ หมายเลขหะดีษ 6693 จำนวนหะดีษเป็นของท่าน และมุสลิม หมายเลขหะดีษ 1639)

บทบัญญัติด้วยการบนบานในสิ่งที่เป็นความยากลำบาก

การบนบานในสิ่งที่เป็นความลำบากแก่ปวงบ่าวไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติหรือการเคารพ ภาควัตถุว่าเป็นมักฺรฺฮฺ (นารังเกียจ) ฉะนั้นผู้ใดได้บนบานในสิ่งที่เขาไม่มีความสามารถหรือจะ ติดตามมันซึ่งเป็นความลำบากอย่างมาก เช่น บนบานว่าจะละหมาดทั้งคืน หรือถือศีลอดทุกวัน หรือบริจาคทรัพย์ทั้งหมด หรือจะไปทำหัจญ์ อุมเราะฮฺโดยการเดินเท้า ไม่จำเป็นที่เขาต้องทำตาม การบนบานอันนี้ให้สมบูรณ์ และให้เขาจ่ายกัฟฟาเราะฮฺ

ผู้ที่รับการบนบาน

ที่รับการบนบานที่เป็นการเคารพภักดีนั้นขึ้นขึ้นกับการตั้งเจตนาของผู้บนบานตามขอบเขต ของบทบัญญัติ หากเขาบนบานว่าจะแจกเนื้อหรือสิ่งอื่นให้กับคนยากจน ดังนั้นไม่เป็นที่อนุญาต ให้เขากินและหากเขาตั้งใจในการบนบานว่าให้กับสมาชิกในครอบครัว เพื่อนฝูง หรือเครือญาติ ของเขา กรณีนี้เป็นที่อนุญาตแก่เขาให้รับประทานได้เหมือนกับพวกเขา

บทบัญญัติว่าด้วยผู้ที่บนบานการภักดีร่วมกับการฝ่าฝืน

ผู้ใดได้บนบานจะทำการภักดีร่วมกับการฝ่าฝืน จำเป็นต่อเขาให้กระทำการภักดี และให้ละทิ้งสิ่งที่เป็นการฝ่าฝืน

จากอิบนุอับบาส เราะฮิยัลลอฮุอันฮุม่า กล่าวว่

بيننا النبي ﷺ يخطب إذا هو برجل قائم، فسأل عنه فقالوا: أبو إسرائيل نذر أن يقوم ولا يقعد، ولا يستظل، ولا يتكلم، ويصوم. فقال النبي ﷺ: «مُرُّهُ فَلْيَتَكَلَّمْ، وَلْيَسْتَظِلَّ، وَلْيَقْعُدْ، وَلْيَتِمَّ صَوْمَهُ».

ความหมาย: ขณะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กำลังกล่าว เทศนาอยู่นั้น บังเอิญมีชายคนหนึ่งยืนขึ้น ท่านนบีถามว่าเขาคือใคร พวกเขาตอบว่า เขาคืออับดุลอิสรออีลผู้ได้บนบานว่าจะยืนโดยจะไม่นั่ง จะ ไม่อยู่ในที่ร่ม จะไม่พูดจา และจะถือศีลอด ดังนั้นท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า “จงใช้ให้เขาพูดและให้เข้ามาที่ร่ม ให้นั่ง และในถือศีลอดต่อให้สมบูรณ์” (บันทึกโดยอัลบุคอรียฺ หมายเลขหะดีษ 6704)

บทบัญญัติว่าด้วยผู้บนบานว่าจะถือศีลอดแต่แล้วไปตรงกับวันอีด

ไม่เป็นที่อนุญาตให้ผู้ใดถือศีลอดตรงกับวันอีดทั้งสอง และผู้ใดที่บนบานเช่นนั้นก็ให้เขา จ่ายกัฟฟาเราะฮฺจากการบนบานของเขา

จากซียาด บิน ญบัยรฺ กล่าวว่

كُنْتُ مَعَ ابْنِ عُمَرَ، فَسَأَلَهُ رَجُلٌ فَقَالَ: نَدَرْتُ أَنْ أَصُومَ كُلَّ يَوْمٍ ثَلَاثَاءَ
أَوْ أَرْبَعَاءَ مَا عَشْتُ، فَوَافَقْتُ هَذَا الْيَوْمَ يَوْمَ التَّحْرِ، فَقَالَ: أَمَرَ اللَّهُ
بِوَفَاءِ التَّنْدْرِ، وَنُهِينَا أَنْ نَصُومَ يَوْمَ التَّحْرِ، فَأَعَادَ عَلَيْهِ، فَقَالَ مِثْلَهُ، لَا
يَزِيدُ عَلَيْهِ.

ความหมาย ฉันเคยอยู่พร้อมกับอิบนุ อุมัร เราะฎียัลลอฮุอันฮุมมา แล้ว
ชายคนหนึ่งได้ถามเขาว่า ฉันได้บ่นบานว่าจะถือศีลอดทุกวันอังคาร
และวันพฤหัสบดีที่ฉันมีชีวิตอยู่ และแล้ววันนั้นตรงกับวันอีดิลอัฎฐฮา
ดังนั้นเขากล่าวว่า อัลลอฮุได้ใช้ให้ทำสิ่งที่บ่นบานให้สมบรูณ์ และพวก
เราถูกห้ามการถือศีลอดในวันอีดิลอัฎฐฮา แล้วก็กล่าวเช่นนั้นอีกทีโดย
ไม่เพิ่มเติมเรื่องใด” (บันทึกโดยอัลบุคอรีฯ หมายเลขหะดีษ 6706 จำนวน
หะดีษเป็นของท่าน และมุสลิม หมายเลขหะดีษ 1139)